

Archiefdienst uit de startblokken

Sinds januari 2016 vormen Leen Breyne, Elisabeth Blancke en Ken Brouwers de Intergemeentelijke Archiefdienst Midwest (IGA). De komende jaren zal het team op kruissnelheid komen om de gemeentes Izegem, Hooglede, Moorslede, Ledegem, Wielsbeke en Wingene te ondersteunen bij de uitbouw van hun gemeentelijk archief en dat van hun OCMW's.

Als coördinerend archivaris zal Leen het team aansturen en vormt ze het eerste aanspreekpunt voor de verschillende besturen. Zij maakt een plan van aanpak voor een goede basiszorg van het archief, op maat van elke gemeente. Samen met Elisabeth zal ze de inventaris van de aanwezige archiefmaterialen opstellen en werken aan een informatiebeheersplan. Ken ondersteunt het team door het toepassen van opgestelde selectielijsten en vernietigingslijsten in de verschillende gemeentelijke archieven. Ken neemt ook het klasseren, schonen en archiveren van dossiers en documenten voor zijn rekening.

Een eerste grote opdracht voor de archiefdienst is het opruimen en schonen van de verschillende archiefdepots. Ook in Izegem is het momenteel alle hens aan dek: allereerst probeert het team zicht te krijgen op wat in het depot aan archiefmateriaal

aanwezig is. Al het materiaal en documentatie dat niet tot het archief behoort, moet een nieuwe bestemming krijgen. Wat in het archief blijft, wordt vervolgens opgenomen in de plaatsingslijst. Deze lijst geeft aan waar elk stuk zich bevindt. Ideaal dus voor wie het archief wil consulteren en vlot de nodige stukken wil terugvinden. Na de opmaak van de plaatsingslijst maakt de IGA werk van een selectielijst, die aangeeft hoe lang de stukken bewaard moeten worden.

Schatten-uit-het-archief

- Het pronkstuk van het Izegems stadsarchief is het **Landboek De Bal uit 1746**. Dit boek werd ooit vakkundig gerestaureerd en bevat naast de legger (of het register) ook de figuratieve ingekleurde kadastrale kaarten van Izegem.
- Het stadsarchief bewaart ook een aantal **rentebrieven uit de 14de en 15de eeuw**. Deze maakten deel uit van het kerkarchief dat rond 1850, omwille van afbraakwerken aan de kerk, een nieuwe thuis vond in het stadsarchief. Een van deze rentebrieven dateert van 1456 en is een overeenkomst tussen een eigenaar en de plaatselijke kerk voor het vruchtgebruik van een eigendom.
- Ook merkwaardig is de folio met een **opsomming van de bestaande herbergen en brandwijnhuizen in Izegem van 1779**. Je leest er niet alleen de naam van de herberg en de eigenaars, maar je krijgt telkens ook een korte beschrijving. Daarnaast biedt dit stuk ook informatie over het vroegste ontstaan van deze herbergen.

Stadsarchief // vele handen maken licht werk

Bertrand Nolf: naar een geordend en toegankelijk stadsarchief

Een archief op orde stellen doe je niet in 1-2-3. Gelukkig kunnen Leen, Elisabeth en Ken rekenen op de medewerking van een groep enthousiaste vrijwilligers. De stad sloot daarvoor een overeenkomst af met heemkring Ten Mandere. Als archivaris van de kring maakt Bertrand Nolf ook deel uit van de vrijwilligersploeg. Voor Bertrand is die taak een weezien met een oude bekende. Want hij en het stadsarchief hebben al een lange geschiedenis.

"Ik maakte kennis met het archief in 1982, tijdens mijn voorbereidingen voor een heemkundig artikel", vertelt Bertrand. "Op dat moment bestond er nog geen archiefwerking. Men was zelfs verbaasd dat er iemand in het archief wou snuisteren. Het stadsarchief was op dat moment trouwens nog ondergebracht in diverse kamertjes op de zolderverdieping van het 'oude stadhuis'."

Aan de slag in de kelder
Ondertussen zitten alle document veilig en wel in de kelder van het stadhuis. En daar zijn de vrijwilligers van Ten Mandere nu aan de slag. "We beschrijven alle stukken volgens archivalische termen in een computerprogramma", legt Bertrand uit. "Daarna gaan de stukken weer genummerd in het rek. Later wordt er dan een praktische inventaris opgemaakt en de overbodige

documenten gaan eruit. Die inventaris zal ongetwijfeld een degelijk werkinstrument zijn voor de stedelijke diensten."

Unieke verhalen
Maar het werk van de vrijwilligers zal natuurlijk ook waardevol zijn voor historici, zoals Bertrand zelf. Die ontdekte in het archief bijvoorbeeld ooit het verhaal van 'Domitella Onder de Linde', een vondeling. "Heel wat kleine vondsten brachten een beklijvende geschiedenis in beeld van het in 1742 aan haar lot overgelaten meisje", zegt Bertrand. "Er rusten ook nog tal van brieven van Napoleontische soldaten in het archief. Die tonen allemaal de schrijnende toestand van het soldatenbestaan aan." Om maar te zeggen: wie denkt dat archiveren per definitie saai stapels papier zijn, die stelt zijn mening best maar even bij.

Opzoekingen verrichten in het stadsarchief?

Op de **website** van de stad vind je alle informatie over de archiefwerking. Wie opzoekingswerk wil verrichten in het stadsarchief, vult hiervoor een online contactformulier in.

Wist je dat er in de bibliotheek een **schaduwarchief** aanwezig is met kopieën van de originele parochieregisters? Het archief bevat een schat aan aktes ouder dan 100 jaar uit Izegem, Emelgem en Kachtem. Je kan de documenten raadplegen in de leeszaal.

Ook **Ten Mandere** beschikt over een uitgebreid archief en documentatiecentrum over de stadsgeschiedenis. Je vindt er onder andere duizenden rouwbrieven en rouwprentjes, oude foto's, documenten en meer dan honderd jaargangen van vroegere en huidige weekbladen en kranten.

➔ Meer informatie over de werking van de heemkring lees je op www.tenmandere.be

